

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrt leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.
Od 23. julija 1902. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11. uri popoldne.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitane naročnine se ne oziramo.

Oglašni in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

•Vse za omiko, svobodo in napredek!• Dr. K. Lavrič

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Namski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

„Moj up je šel po vodi“...

„Slovenec“ je prinesel v svoji številki od petka nekaj strupene kritike o novo izšlem mesečniku „Siovanu“. Da se zaletava v novi list, tega menda ni potreba niti omenjati, ker „Slovenec“ stoji na tem stališču, da se ne sme strinjati z nikako rečjo, katera izide brez poprejšnjega žegna klerikalnega generalnega štaba v Ljubljani. Toda o tem se ne bomo pričali s „Slovenec“, marveč nekaj drugega je, o čemur hočemo tu spregovoriti par besed.

„Slovenec“ se je razpočila žolč, ker ni začel izhajati v novi tiskarni Dragotina Hribarja v Ljubljani nov političen list, ki bi plaval tako-le med „Slovenecem“ in „Slov. Narodom“, kakor smo že svoj čas pisali. Šlo je za to, da se razcepi narodno-napredna stranka, in sam ljubljanski župan Ivan Hribar naj bi bil dal ime takemu početju! „Slovenec“ je bil za tako novo „podjetje“ ves navdušen ter je ob vsaki priliki omenjal in nekako nasvetaval, naj se ustanovi tak list. Seveda, računali ni slabo. Misli si je, da ako zagleda tak list beli dan, potem se vname polagoma med sedanji pristasi narodno-napredne stranke „hud boj, ne boj, mesarsko klanje“, od klerikalne strani se bo pridno prikladalo s kurivom, in rezultat bi bil ta, da bi bil v narodno-napredni stranki spor, klerikalna bi pri tem gotovo ne izgubila nič, marveč pri zvitem podkurjevanju in hinavščini bi se dalo le še kaj privabiti.

V vsaki stranki so pač tudi pristasi, ki ne odobravajo vsega, kar se piše in stori, ali pokažejo v merodajnih trenutkih vendar svojo strankarsko barvo. In take pristase narodno-napredne stranke so hoteli odcepiti od nje ter pod zastavo nekakega domoljubja, katero bi ne bilo ne krop ne voda, privabiti še druge, da bi pomagali graditi zlati most zedinjenja, in kaj vemo, kaj še. „Slovenec“ so se po takem mostičku cedile sline tako, da jih je odcejal kar očito v svoje umazane predale, katere je čistil, da bi bili sposobni za — slogo. Ta farovski list bi bil pripravljen celo za nekaj časa dati slovo svojim čistim klerikalnim stremljenjem ter skočiti iz svoje jezuitske kože v kožu narodnega

miru in sprave. Ali v tem kozlu bi bil tičal le toliko časa, da bi bili prišli ugodni trenutki, v katerih bi bil odet z novim „krščanskim“ plaščem stopil na plan ter z vso energijo skušal potegniti iz nastale zmešnjave pod svoje bandero kar največ nekdanjih pristasev narodno-napredne stranke. Toda možje v tej stranki so sprevideli še pravočasno, kako opasno bi bilo tako početje, kako škodljivo, in koristiti bi moglo le brezdomovinski klerikalni stranki, zato pa so se previdno izognili ledu, na katerem bi jim bilo moralo spodrsniti tako, da bi si bili razbili glave...

Zato pa „Slovenec“ bridko toži, češ: so že hoteli izdajati nov političen list proti „Narodu“, sedaj pa — o razočaranje! — se je rodil namesto takega političnega lista leposlovni mesečnik. In od tod izvirajo tiste solze, katere so prelili posvečeni gospodje okrog „Slovenca“ v petek, na dan trpljenja, v predale tega nečednega lista. Bridek vzdih se je iztisnil iz ozkih prs ljubljanskega škofskega lista, vzdih, ki pravi: Moj up je šel po vodi... ne jadrjamo za njim!

Klerikalci so mojstri v razcepljevanju. Divide et impera en gros & en detail — to je njihovo geslo povsodi tam, kjer začno loviti po tujih revirjih. Znamenito pri tem je to, da oni nikdar ne ponujajo svoje roke v spravo, da oni niso nikdar pripravljeni, odstopiti niti za las od svojega klerikalnega „prepričanja“, marveč ribarijo radi le v motnem. Ako govorijo o narodni slogi in drugih takih lepih rečeh, tedaj je razumeti to vedno le tako, da le pri njih je sloga doma, da le v klerikalni procesiji je iskati spasa našemu narodu, nikdar pa ne puščajo nikomur drugega prepričanja. Po njihovih načelih je mogoča sprava le takrat, kadar zleze ves naš narod pod križ ter se poprime črne suknje, drugega pota k spravi ali h kakemu sporazumljenju ali do kakega „modus-a vivendi“ ne poznajo. Odjenjavali bi morali le naprednjaki, le od njih se zahteva, da naj bodo lepo ponižni in brdki ter naj se zatajujejo — da bi se mogli klerikalci tim obsirneje šopiriti ter vedno oblastneje peteliniti v naši domovini.

Je zastoj! S klerikalci ni mogoč nikak razgovor, kaj se le kako pogajanje, da bi

prenehala dvojna politika v Sloveniji, ker obe struji sta si pač diametralno nasprotni. Klerikalizem hoče zasuzniti Slovence farovžu in črni suknji ter jih prodati za drag denar v oblast tega ali onega tujega jezika, če že ni drugače, napredna struja pa hoče ohraniti našo narodno individualnost ter pomagati našemu ljudstvu na noge, da pride na pot, po kateri bo korakalo vsopredno z drugimi narodi, ki hočejo živeti in delati.

To sta si pač tako nasprotni struji, da ni mogoče napeti med njima nikake žice, po kateri bi jih bilo mogoče spraviti v najrahljšo dotiko. Ako je še kdo med nami, ki dvomi o tem, naj blagovoli potrpati na duri mogočne klerikalne gospode. Odpró mu, in ako zna soditi njihove besede, sprevidi, da smo govorili resnico. Zato pa kličemo sedaj ob teh trenutkih, ko posvečeno pospodo tam okoli Šenkla v Ljubljani kolje po široširnih trebulih, ker se jim ni posrečilo zabiti v telo narodno-napredne sloge kol razpora, vsem, katerim je pri srcu resničen blagor, napredek in obstanek našega naroda, naj zavračajo vse take in jednake poskuse sprave od klerikalne strani, pod katero se skrivajo le grdi nameni brezdomovinskega klerikalizma, ter stopajo korak za korakom pod čilo zastavo narodno-napredne stranke proti črni internacionali, proti zeganemu izsesavanju in poneumnevanju našega ljudstva, kajti le ako izprežemo naš narod izpod jarma klerikalcev, mu je zagotovljeno življenje, drugače pa ga vzame črna zliandra!

Ako je tudi boj semtertje zoprn, naj bo, kajti pozabiti ne smemo nikdar, da so klerikalci tisti, ki so uvedli in izzvali oni ton, kateri vlada v naši javnosti. Treba le pomisliti, n. pr., kaj je počel in govoril stric sv. Duha v kranjskem deželnem zboru, pa imate sliko onega tona, proti kateremu je ton iz naprednih vrst, ko se odzvilje onemu, le slab odmev. Politika pol tiča pol miša ne privede nikamor, in „Beschwichthungshofrati“ so smešne karikature — zato pa mora odločnosti in brezobzirnosti v klerikalni stranki slediti edinole odločnost in brezobzirnost na naši strani. Klin s klinom! Potem jim splava še marsikak up po vodi. —

Iz klerikalnega sveta.

O škofjeloški mlekarji smo pisali danes teden. Sedaj čitamo o njej v „Gorenju“ se to-le: Nepremišljeno hitro, skoro bi rekli v najhujšem diru so se ustanavljale po klerikalni organizaciji na Kranjskem sirarne. Dr. Zlindra je imel pri tem dober namen, tega ne moremo utajiti, da namreč vpreže to naše dobro kmetstvo ljudstvo v svoj jarem. On, iz katerega govori sam sv. Duh, on, ki je faktični voditelj tudi našega škofa, se zaveda svoje popolnosti. Da, kakor biser med temnim črnim ogljem, blišči on in čudno je le, da mu že sedaj niso vzdali spominske plošče v ljubljansko stolno cerkev. Ne čudimo se pa tudi, da je ta blišč oslepil marsikoga. In svetopisemski Tobija že prihaja, da izvleče tem ubožcem temno mreno iz oči. Sedaj se mudi — ravno v Cerkljah. Mlekarji je že prirodu kumovala razupita „Gospodarska zveza“. Pametnejši so že takrat trdili, da si ni izbrala prave botre, toda pristopili so k mlekarji tudi nekateri možje brez politične barve. To je vleklo. Kakor je vsako novo podjetje v povojih polno optimizma in hvale, tako je bilo tudi tukaj. Odbor je računali s tisočaki. „Poglejte“, pravili so kmetje, „koliko imajo premoženja; samo hiša je stala 18.000 kron. Kaj pa še drugo? Takim ljudem se že lahko nekaj zaupa, ker imajo toliko premoženja.“ Mnogo je k zaupanju tudi pripomoglo že tisočkrat povdarjano — čisto katoličanstvo. Pod krinko Kristusove vere so vlekli kmetom njih krvavo zaslužene krajcarje iz žepa in jih potem razsipavali križem sveta. Dolgo, dolgo so umetno zakrivali svoje gospodarstvo, sedaj se pa bliža ura obračuna. Provročitelji se bodo lepo poskrili in vtaknili svoje denarce v žep, kmet bo pa plačeval, kiel in postal — liberalec. Tako se bodo polagoma izgubile one podle seme, ki pijejo kri iz teles mučencev, kmet pa bo postal samosvoj in ne bode več zaupal nikomur. Vsaka šola nekaj stane. Najboljšo šolo liberalizmu so ustanovili s svojo gospodarsko organizacijo. Kdor se je zapisal v klerikalno gospodarsko organizacijo, zapisal se je v šolo — liberalizma. Iz te šole bodo prihajali v ognju očisti med narod. Očiščeni in oskubljeni znali bodo ceniti pravega prijatelja — liberalizem.

— 35 —

Križarji.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Poljski spisal H. Sienkiewicz. — Posl. Podravske.

(Dalje.)

»Naj Bog pomnoži tvoje zmage, močni vitez!« reče tujec. Ali potem, videč Zbiškovo mladostno lice, je dodal poluglasno:

»In takisto tudi tvoje brke na bradi!«

Nekaj časa je jezdil poleg Čeha; nista se mogla razgovarjati, ker je pihal močan veter ter je grozno šumelo drevje v gozdu; ko je pa nastala za trenutek tišina, je začel Zbišek za seboj naslednji razgovor:

»Ne pričkam se s teboj radi tega, ali si že bil v Rimu, toda na videz si kakor kak pijanec« mu reče Čeh.

»Boj se, človek, večnega pogubljenja,« odvrne tujec, »kajti ti govoriš s človekom, ki je o minuli veliki noči jedel trdo kuhana jajca s svetim očetom. Ne govori mi tudi o pivu, niti o žganjici; toda ako imaš pri sebi steklenico vina, daj mi ga nekoliko požirkov, in jaz ti podelim odpustek za mesec dnij.«

»Nisi še posvečen, saj sem slišal, kako si to sam rekel, kako torej moreš govoriti o odpustkih?«

»Posvečen še nisem, toda glavo imam obrito, ker sem dobil dovoljenje za to; vrhu tega pa nosim s seboj odpustke in svete ostanke.«

»V teh kovčkih. Ali ko bi videli vse, kar imam, pa bi padli takoj na obraz, a to ne le samo vi, marveč tudi smreke v gozdu z divjo zverino vred.«

Toda Čeh, ki je bil kaj razsoden človek, je sumljivo pogledal prodajalca odpustkov in rekel:

»Volkovi so ti pojedli konja?«

»Snedli, ker so sorodniki z vragom, pa so potem tudi popokali. Jednega sem z lastnimi očmi videl, kako se je razpočil. Ako imaš vina, daj ga sem, ker sem že na pol zmrznil, sedé poleg pota.«

Čeh mu vendar ni dal vina, in jezdili so molče dalje, dokler prodajalec odpustkov ni začel izpraševati:

»Kam greste?«

»Daleč. Sedaj v Seradz. Ali greš z nami?«

»Saj moram. Prenočim na postaji in jutri mi nemara pobožni vitez daruje konja — na kar odjezdim dalje.«

»Odkod ste?«

»Izpod pruske gospode, od Marburga.«

Zbišek, ki je to slišal, se obrne ter pomigne tujcu, naj se mu približa.

»Ti si torej iz Marburga?« ga vpraša. »Ali prideš od tod?«

»Dá, pridem iz Marburga.«

»Toda Nemec menda nisi, ker dobro govoriš naš jezik. Kako ti je ime?«

»Jaz sem Nemec, imo mi je Sanderus. Vaš jezik pa govorim radi tega, ker sem bil rojen v Torunu, kjer vsi prebivalci tako govoré. Pozneje sem prebival v Marburgu, pa tudi ondi je bilo tako. Tam celo bratje redovniki razumejo vaš jezik.«

»Ali je že dolgo, kar si odšel iz Marburga?«

»Bil sem v Sveti deželi, potem v Carigradu in v Rimu, odkoder sem se preko Francije vrnil v Marburg,

od ondot pa sem potoval v Mazovijo ter nosil s seboj svete ostanke, katere pobožni kristijani kaj radi kupujejo.«

»Ali si bil v Plosku, ali celo v Varšavi?«

»Bil sem tu in tam. Daj Bog zdravje obema knegzoma! Kneginjo Aleksandro nima zamán rada celo pruska gospoda, ker je to bogoljubna gospa, dasi tudi kneginja Ana Januševa ni slabša.«

»Ali si v Varšavi videl dvor?«

»Nisem naletel nanj v Varšavi, marveč v Tehanovem, kjer sta me obe kneginji kot služabnika božjega sprejeli in me za daljše potovanje bogato obdarovali. Pa sem jima tudi zapustil ostanke, ki jima morajo prinesiti božji blagoslov.«

»Kakšne odpustke in svetinje nosiš po svetu?«

»Nosim vsakovrstne svetinje in odpustke. Nekateri so popolni na pet sto let, drugi na tri sto, dve sto in še manj let; dobé pa se tudi cenejši odpustki, da si jih morejo nabaviti tudi revni ljudje in prikrajšati ž njimi muke v vicah. Dalje imam odpustke za poprejšnje in za prihodnje grehe, toda ne mislite si, da novce, katere za nje iztržim, zá-se ohranim. Kos črnega kruha in nekoliko vode — to je moje; vse drugo pa, kar nabere, odpošljem v Rim, da se sčasoma nabere tega dovolj za novo križarsko vojno. Po svetu se zares klati dokaj sleparjev, ki imajo vse ponarejeno: odpustke, svetinje, pečate in spričevala, vendar te sveti oče proganja. Toda meni je seradski prijor povzročil krivico, kajti moji pečati so pristni. Poglejte, gospod, vošek, potem pa recite sami.«

O mlekarju v Cerkljah na Gorenjskem smo tudi čuli že glasove. Predsednik Franc Podjed je podjedal toliko časa, da je v resnici podjedal katoliško organizacijo v Cerkljah. V nedeljo dne 30. m. m. je bil v drugič sklican občni zbor mlekarne, oziroma kmetijskega društva. Pripeljal se je tudi Pelc od „Gospodarske zveze“ iz Ljubljane, katerega je predsednik Franc Podjed poklical na pomoč za sestavo računov in vodstvo zborovanja. Predno se je pričelo zborovanje, je krenil predsednik Franc Podjed še enkrat v cerkev molit za srečen izid zborovanja, kajti znal je, da bo zborovanje hrupno, kakoršno je bilo tudi prvo. Ob polstirih sta Pelc in predsednik poklicala v občinsko pisarno tamkaj stoječe ženske, češ, naj stopijo notri, ker se zborovanje takoj prične. Že takoj ob začetku sta uvidela položaj ter hotela dokončati zborovanje z nevednimi ženskami in se tako izogniti prebrisanim kmetom. Toda kmetje, ki so se malo pozneje skup zbrali, so bili pravočasno obveščeni o nameravanem, zato so hiteli v pisarno k zborovanju, kjer je že sedelo nekako 15 žensk, in Pelc je že pisal o zborovanju zapisnik, katerega je pa pozneje raztrgal. Kmetje so naprosili gosp. Gasperja Erzena iz Kranja, da je prišel k zborovanju in jih zastopal pri pregledovanju računov. G. Erzen se, priselši v dvorano, predstavi Pelcu, ki pa mu strogo zaukaže, da mora zapustiti sobo, ker ni član sirarne, oziroma mlekarne. Toda krepak odgovor gosp. Erzena je tudi Pelcu zaprl sobo. — Na to se je pričelo viharo zborovanje. Predsednik predstavi zborovalcem Pelca kot zastopnika „Gospodarske zveze“. Kmetje zahtevajo po gosp. Erzenu, naj se izkaže. Pelc pa namesto pooblastila pokaže na zgrevenega predsednika Podjeda. Med kmetovalci je naenkrat nastal nepopisen hrup in vrišč, ker jih je hotel Pelc preverati in na neopravičen način odstraniti g. Erzena, ker na ta način sta imela oba ene in iste pravice, zlasti, ker se je Pelc zarekel, da je prišel le kot upnik. V imenu strank je g. Erzen zahteval predložitev računov, katere je hotel pregledati prej, predno se preide na točko „razdružitve društva“. A pretkani Pelc pravi, da je danes le posveto- vanje radi razdružitve. Torej naj bi se sklenilo, da se društvo razpusti, ne da bi društveniki vedeli zakaj. To je dalo povod članom in le hladnokrvnosti krepkih pesti se je zahvaliti, da se ni zgodilo kaj nepričakovanega. Kljub temu so nekateri segli po zgrevanem predsedniku, katerega je kmalu zmanjkalo pri predsedniški mizi. Ženice so ga klofutale in pehaje iztirale iz dvorane, zahtevajoč, naj takoj prinese račune. France jo je hitril korakov in s težkim bremenom trdih pesti odkuril proti Dvorjam. Med tem časom pa so vrli kmetje, ki so bili zapeljani k pristopu klerikalnih društev, katere je po deželi snovala „Gospodarska zveza“, obsipavali z ostrimi besedami Pelca, kateremu so se tresle hlače. Stal je bled kakor zid in čakal, kdaj ga bodo zgrabile kmetijske pesti in ga posadile v hladni

sneg. Da se ni to zgodilo, zahvaliti se ima edino le g. Erzenu, ki je miril in pogovarjal ljudi. Predsednik je med tem časom poslal po malem fantiču dvoje knjig: strazzo in imenik članov, a zahtevanih računov ni bilo zraven. Čakalo se je, da se vrne predsednik, toda obuskanega predsednika ni bilo. Zborovanje se je tedaj pretrgalo. Kako vzornio je gospodaril predsednik, prepričali so se kmetje iz tega, ker se ni upal prinesiti računov k občnemu zboru. Tudi nihče ne ve, koliko je dolga. Vsakoletni računski zaključki do letošnjega leta so napravljeni in v njih je povsod izkazan dobiček. Kako je ravno v letošnjem letu nastalo nad 4500 K dolga, je vsem neumevno. Člani so pripovedovali tudi Pelcu, da je Podjed plačal tekom enega leta ves svoj dolg nad 3000 kron in potem je pač mogel, če je porabil denar za skupljeni sir in da mora na ta način biti dolg pri mlekarnici. Kmetje so se razšli. Pelc pa je raztrgal že na pol spisan zapisnik o tem občnem zboru glede razdružitve društva in jo odkuril. Pripominjamo, da je dalo drž. pravništvo uzornega „mlekarja“ Podjeda zapreti.

DOPISI.

Z Vipavskega. — Škandal, ki se je vršil 16. novembra t. l. na običajno praznovanje sv. Martina v Brjah, gotovo nima para. Človeku, ki je bil navzoč, se še do sedanjega dne zdi le kakor neka predpoda, ki bi se dala primerjati rokovnjaskim, to je istim, ko svet se ni poznal postav.

Praznovanje sv. Martina je v Brjah, — menda odkar rodi trta — nekaj slaven dan. Isti dan je povabilo tamkajšnje bralno društvo dornberske tamburaše, ki so svirali razne komade v zabavo in kratek čas navzočih. V majhni sobici sti bili dve mizi; krog ene so sedeli tamburaši s svojimi godali, krog druge pa se je zbrala odlična družba znancev in prijateljev.

Rekel sem — odlična družba. — Da! To mora vsak pritrditi; kajti bilo je 7 (sedem) oseb, ki so dovršile maturo na učiteljski ali gimnaziji. Poleg teh je bilo še nekaj mirnih in treznih obrazov.

Omenjena družba se je mislila zabavati in razveseljevati na pošten način. Na ponudbo krčmarjevo in zelodčev glas je naročila družba nekaj za pod zob. Med čakanjem večerje se je razvil najpristronejši prijateljski razgovor, ki ni dal nikakega povoda k izizvanju ali slabemu počenjanju. Kmalu na to pride krčmar v sobo ter naznani gostom, da zahtevajo spodaj prišli trije orožniki, naj se nemudoma odstranimo! Mislili smo, da se krčmar Pečenko šali, ker se nanj je zdelo neverjetno, da bi zahtevali orožniki kaj takega, ko vendar je bil mir v gostilni. Ali glej! Ni trajalo dolgo, prerije se med goste podžupan Kodrič z orožniki, zahtevaje, naj se odstranimo, in to krog 9. ure. Ker na tako neumnostno zahtevo se ni hotel nihče odstraniti (naša družba je čakala večerje), zapové

poveljnik orožnikov, da siloma iztirajo goste iz sobe. Orožniki snamejo puške in bili so pripravljeni z bajoneti.

Zakaj??

V našem društvu sedeče gospe in gospoditne so rekle na to: „Za božjo voljo pojdemo! Saj vidite, da oni imajo orožje, lahko postrelijo vse po nedolžn m“. Preplasene so na te besede izbežale v spodnjo kuhinjo.

Nas je sram, da se z omikanimi ljudmi, ki niso ničesa prizadeli, tako postopa in preganja, kakor kake puntarje in uskoke.

Večina gostov je bila prisiljena odstraniti se; le zadnjih 6 ni hotelo ustreti neopravičenemu navalu ter mirno čakalo na veterjo in potem so odšli iz sobe.

A glej! Zopet zapreke. Ko so ti hoteli h krčmarju po svoje reči, jih niso pustili orožniki in najeti poljski čuvaji, ki so stali pred vratmi kuhinje. Le s silo je bilo možno priti po dolgem molečvanju do svojih stvari, koje so imeli gostje v kuhinji shranjene — in na to bile so še ovadbe podane — ali kako — morda pridem še pozneje s tem na dan, da bo kaj za pust.

Sedaj pa sodi, ti človek, kaj vse se zna zgoditi z mirnimi ljudmi. To je res škandal; a še hujsi je ta, da se je podala ovadba proti mirnim ljudem, ki se bodo morali zagovarjati.

Strmi svet in sodi! Kdor je pa dal temu povod — pfuj!

Kojsko, dne 2/12. 02. (Uzor klerikalnega podžupana.) Dne 29. novembra se je vršila svatba, na kateri je bil tudi naš slavní uzor-podžupan vulgo Krivc na Njivicah. Novoporočenec je najel domačo godbo iz Kojskega, da bode ista svirala dan svatbe v krčmi zgorej omenjenega podžupana. Novoporočenec je popolnoma in pravilno vso stvar uredil, vprašal je namreč tega podžupana, ako mu dovoli plesno zabavo v njegovih prostorih, na kar mu je ta privolil. Po obedu, ki se je vršil na domu novoporočenca, v blizu dotične krčme, so se povrnili svatje na plesno zabavo, ali kako so osupnjeni ostali, ko najdejo krčmo zaprto, in so slišali znotraj divjati tega uzornega moža, ki ni dovolil vstopa svatom, in sicer radi godbe, ker ista baje ni klerikalna. Dokler ni popolnoma vse izbruhal na te presnete liberavce, ni dovolil vstopa. Ko so ga nekateri bolj zmerni prigovarjali, naj odneha in se umiri, in naj ne kali veselja svatom, se je nekoliko umiril in se spustil v divji ples, da ga je bilo veselje videti!

Čez nekoliko časa prideta dva mladeniča, ki stanujeta v Kojskem, v družbi še nekaj drugih oseb v dotično krčmo, na kar tega uzornega moža zopet prime neka alkoholična zmotnjava, da pozdravi prislece prav po „krščansko“, namreč, to so tisti, ki širijo krivo vero, taki ljudje ne smejo prestopiti mojega praga, ven z njima! Dotična dva mladeniča mu rečeta: Vam kot gosp. podžupanu ne pristuje na tak surov način žaliti

goste, in sicer tako javno med tolikim ljudstvom; ako imate Vi eno prepričanje in mi drugo, mislimo, da se moremo vseeno prijateljski razgovarjati, sicer midva nisva prišla tukaj razgrajati in ne kalit miru ali veselja nobenemu, mi smo tukaj gostje in nič drugega. Zdaj šele se je pokazala vsa olíka tega krščanskega moža. Začel je z vsemi lepimi izreki, namreč, p.... Dio, p.... ostia, p.... Madona, tukaj je krščanska krčma, pri meni se ne bode širila kriva vera, ven z brezverci, jaz sem kerikavc in ostanem, sem podžupan in bodem, itd. Dotična dva sta hotela se prav mirno z njim v razgovor podati in sicer prošé ga, da naj pusti strankarstvo na strani. Ali z njim ni bilo mogoče stvarno razgovarjati se, ampak divjal je še huje naprej — ter ponavljal prej navedene lepe izreke in zatrjeval, da tukaj je krščanska krčma. Hotel je namreč dotični 2 osebi ven vreči; ko sta pa dotična mladeniča videla, s kakšnim neotesancem imata opraviti, sta zapustila krčmo mirnim potom. Ko je on razsajal sladkogiinjen in misleč, da deluje za sveto stvar, je vprašal eden izmed njegovih olíkancev enega izmed onih 2 mladenčev: Kaksne vere pa ste Vi, je nagovorjeni, ne vede, ali bi se li smejal ali kaj, po kratkem premisleku, odgovoril: Jud sem! Častitamo stranki, da ima tako lepo napredujoče ljudstvo, Vam pa, napredni Snezatci, prav toplo priporočamo obiskovanje dotične krščanske krčme. Je še dosti gradiva o teh ljudeh, ali za danes naj zadostuje. Ako bo pa potreba, prihodnjt več.

Domače in razne novice.

Smrtna kosa. — V Feldhofu pri Gradcu je umrl g. Ivan Marušič, c. in kr. pom. višji komisar v p. Truplo so prepeljali na pokopališče v Št. Andrežu pri Gorici.

Odlikovanja. — O priliki zgradbe nove justične palače v Gorici je Nj. Vel. cesar podelil predsedniku tukajšnje c. kr. okrožne sodnije dvornemu svetniku gospodu vitez u Karlu Defacis-u komturni križec, gospodoma deželnosodnemu svetniku Josipu Milovčiču in višjemu inženirju v ministerstvu za notranje zadeve Josipu Wojtehovskemu pa viteški križec reda Franca Jožefa.

Častulm občanom rihembersko-brejske občine je bil izvoljen v starašinstveni seji 30. nov. letos rihemberski gosp. nadučitelj Ambroz Poniz.

Koncert „Pevskega in glasbenega društva“. — Velika dvorana v hotelu Central je bila v nedeljo prvič odprta — slovanški pesmi. Dve leti zapored smo mogli ondi prirediti plesne zabave, ali naša pesem se ni mogla ondi razlegati. V nedeljo pa se je vršil tam prvi koncert „Pevskega in glasbenega društva“, ki je važen javen dokaz o napredku goriških Slovencev v kulturnem in družabnem napredku.

Obširna dvorana s postransko dvoranico je bila polna, le zadnjih sedežev je ostalo

»Ali kaj je storil seradzki prior?«

»Oh gospod! Bog daj, da mislim napačno, ako trdim, da je z Viklefovím krivoverskim naukom okužen. Toda ako vi greste v Seradz, kakor mi je bil povedal sluga, pa se mu rajše ne pokažem, samo da mu ne dam prilike, grdití moje svetinje.«

»To pomeni brez dolgih ovinkov, da te je on imel za lopova in sleparja?«

»Ko bi bilo samo to, gospod, odpustil bi mu iz ljubezni do bližnjega, kakor sem to pogostoma storil; toda on se je rogal celo mojim svetinjam in radi tega se zelo bojím, da je izgubljen brez vsake pomoči.«

»Ali kakšne svetinje imaš?«

»Take, da se ne spodobi govoriti o njih s pokrito glavo, toda sedaj, ker imam ob enem moč deliti odpustke, dam vam, gospod, dovoljenje, da govoreč o njih smete obdržati kapuco na glavi, kajti veter zopet piha. Česa neki nimam? Imam kopito onega osla, na katerem je sveta Devica jezdila v Egipt in katero so našli ne daleč od piramid. Aragonski kralj mi je nudil za njo petdeset cekinov iz čistega zlata. Imam pero iz perutnice arhangela Gabrijela, katero je izgubil ob času Oznanjenja; imam dvo glavi prepelice, ki so bile poslanc Izraelcem v puščavo; imam olje, v katerem so pogani hoteli skuhati svetega Janeza... imam zagozdo od lestve, o kateri se je sanjalo očetu Jakobu, in solze Marije Egiptovske, kakor tudi nekoliko rje s ključev sv. Petra. Dà, nisem niti zmožen vse naštetí, ker sem ves premrl, ker mi tvoj služabnik ni hotel dati vina, pa tudi ne radi tega, ker bi ne bil gotov niti do večera.«

»To so odlične svetinje, samo ako so pristne,« reče Zbišek.

»Ako so pristne? Vzemi, gospod, kopje iz rok svojega služabnika in nastavi je, kajti tu blizu je

zlodej, ki ti vdihava take misli. Drži ga od sebe, gospod, vsaj tako daleč, kakor je dolgo kopje. Ako nočeš, da te zadene kaka nesreča, kupi od mene odpustek za ta greh, ker drugače ti utegne čez tri tedne umreti oseba, katero imaš najrajše na svetu.«

Zbišek se prestraši te grožnje, kajti na misel mu pride Danuša, ter mu odvrne:

»Jaz nisem rekel, da ne verjamem, marveč to je storil prior dominikancev v Seradzu.«

»Gospod, oglejte si sami vosek na mojih pečatih; kar pa se priorja tiče, véle sam Bog, ali je še živ ali ne, ker božja kazen je včasih nagla.«

Vendar, ko so dospeli v Seradz, se je pokazalo, da je bil prior še živ. Zbišek se je takoj napotil k njemu, da mu dá denar za dve sveti maši, jedno za Matijca, drugo pa v ta namen, da doseže srečno one tri pavove šapelje, radi katerih je šel na tuje.

Prior je bil, kakor mnogi v tem času, tujec v Poljski; bil je celjski rojak in živel je že štirideset let v Seradzu; naučil pa se je bil dobro govoriti poljski ter je bil velik sovražnik Križarjev, radi tega je dejal, ko je poizvedel za Zbiškovo nakano:

»Nje doseže še večja kazen božja, toda tebe ne odvrčam od tega, kar nameravaš, zlasti ne zategadel, ker si prisegel, in pa ker za to, kar so oni doprinesli tu v Seradzu, jih nikdar ne more dovolj pritisniti poljska roka.«

»Kaj so doprinesli?« vpraša Zbišek, ki bi bil kaj rad poizvedel vse križarske krivice.

Na to dvigne stari prior roke ter jame glasno moliti za večni pokoj preminulih duš, a potem, vsedši se na stol, je sedel nekaj časa z zaprtimi očmi, kakor bi hotel zbrati stare spomine, končno pa je jel pripovedovati:

»Pripeljal jih je semkaj Vincencij iz Samotura. Jaz sem imel takrat dvajset let, ter sem bil ravnokar prišel iz Celja, od koder me je bil pripeljal moj stric, kustos Petzold. Križarji so bili po noči napadli mesto in ga takoj zažgali. Videli smo z obzidja, kako so obglavljali na trgu moške, ženske in otroke s svojimi meči in kako so metali drobne otroke v ogenj. Med ubitimi sem videl tudi duhovnika, kajti oni v svoji zlobi niso prizanesli nikomur. Prior Miklavž, rojen v Elblangu, je poznal komtura Hermana, glavnega poveljnika križarske vojske. On je stopil s starejšimi brati pred tega ljutega viteza in poklekivši predenj, ga je jel rotiti v nemškem jeziku, da naj se usmili krščanske krvi. Herman pa mu je rekel: »Jaz te ne razumem« ter ob enem zapovedal, naj še na dalje moré ljudi. Takrat so pomorili naše redovnike in z njimi vred tudi mojega strica Petzolda, priorja Miklavža pa so privezali h konjskemu repu. V jutro zarana pa ni bilo nobenega živega človeka v mestu razven Križarjev in razven mene, ki sem se bil srečno skril pred njimi. Bog jih je radi tega že kaznoval pod Plovcem, toda oni mislijo neprestano na ugonobljenje tega krščanskega kraljestva ter ne nehajo misliti na to, dokler jih roka božja ne stare do dobrega.«

»Pod Plovcem so takrat,« odvrne Zbišek, poginili skoro vsi moški mojega rodu, toda ne žalujem za njimi, ker je Bog dal kralju Laketku tako veliko zmago, v kateri je padlo dvajset tisoč Nemcev.«

»Ti učakaš še večjo vojno in še večjo zmago,« reče prior.

»Amen!« odvrne Zbišek.

(Dalje pride.)

nekaj praznih. In kakošno občinstvo! Pogled po tej množici je moral razveseliti vsako rodoljubno srce. Neki dostojanstvenik je dejal: „Reči moram, da Gorice več ne poznam. Se sanjalo se mi ni, da je mogoče zbrati v Gorici tako odlično družbo!“ Seveda moramo tu opomniti, da so se odlikovali kavci s svojo odsotnostjo (do malenkostnih izjem, katere same sebe ne prištevajo kavcem, marveč jih po sili vlačijo tje), no, zopet se je dokazalo, da njihova odsotnost nič ne kviri, ne manjša ugleda in veljave, katera si pridobiva slovenski živelj v Gorici.

Koncerta so se udeležili tudi visokor. g. Andrej baron Winkler, namestn. svetnik grof Attems in šest zastopnikov častniškega zbora, med njimi tudi rumunski artilerijski častnik, ki je v Gorici. Iz Ljubljane gosp. Terezina dr. Jenkova, iz Trsta g. čna Milka Mankočeva. — Bilo je tudi nekaj odličnjakov z dežele, no pričakovali smo več.

Vojaske orkester je vodil sam kapelnik gosp. Benzur s spretnostjo, ki ga vedno odlikuje. Nenavadno obsežni potpuri najlepših slovanskih pesmij je zelo ugajal. Ob zvokih „Napreja“ in „Hej Slovani“ je občinstvo živahno ploskalo, ob koncu pa je viharo pohvalilo kapelnika in godbo.

Petje je vodil učitelj in zborovodja g. Josip Michl. Mešani zbor, ki je stal 16 ženskih in 40 moških glasov, je pel obsežni in dovolj težkih skladbi Försterjevo „Ljubica“ in Sattnerjevo „Naša pesem“; možki zbor je pel Križkovskega „Utopljenka“ (krasna skladba po narodnih motivih) in Vilharjevo „Klevetnikom Hrvatske“; mešani veliki zbor s spremljevanjem orkestra „Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesmij“ je bil zaključna točka.

„Pevsko in glasbeno društvo“ ne stoji na tesnem diletantskem stališču, kakoršnega smo morali uvaževati do tega zbora celó v Gorici in je bilo torej treba upoštevati več dobro voljo, požrtvovalnost pevcev in pevovodje nego vrednost izvršitve, ter navadno iskati izrazov pohvale, da ni bil nikdo užaljen. — Zato moremo in moramo reči o tem nastopu prosto polno resnico: da petje ni stalo na oni višini umetnosti, kakoršne smo želeli vsi, tudi pevci. Res je, da je zbudil impozantni nastop pevskega zbora s svojim petjem kaj viharo zahvalo občinstva, toda kritično uho je govorilo, da ni bilo tiste popolnosti, ki bi bila priborila društvu in pevcem resnično zaslužen lovorov venec. Posamični pevci so zagrešili napake, katere je bilo le preveč opaziti, in sreča, da je večina tako trdna, da se ni dala speljati na kriva pota v — pogubo. Tudi ni bilo tistega harmonijskega zlitja vseh glasov v prijetno skladnost, kakoršne smo vajeni že od prejšnjih nastopov. — No, in v obče treba reči, da se je jasno kazala negotovost, s kakoršno so izvajali pevci sicer kaj težavne skladbe, in taka negotovost prinaša le malodušnost v srca pevcev, ne pa one samosvesti, ki daje glasu po potrebi polni razvoj v vseh nijansah, skratka, ko se poje iz duše in sega v dušo poslušalčevu. — Da pa te samosvesti, te gotovosti ni bilo, niso krivi pevci ne zborovodja, saj je zbran tu izboren pevski material, kakoršnega ni najti daleč okoli, pač pa — nezadostna priprava; vaj je bilo premalo; za največji zbor je bila le ena sama skupna poskušnja!! Moralo se je pohiteti zaradi dvorane, ker sicer bi je ne bilo mogoče dobiti in koncert bi sploh odpadel. — To dejstvo opravičuje pevce, društvo in zborovodjo, kajti čudežev ni oni ne znajo delati, ali mi smo morali konstatovati, da koncert ni stal na dovoljni višini umetniške popolnosti, katera edino more proslaviti slovensko ime v našem mestu. Ni dvoma, da to dejstvo ne oplesi nikogar, marveč da s pridnostjo in vstrajnostjo pridobimo se ono malo, kar je ta večer se nedostajalo do polnega umetniškega vspeha. Tudi treba se dodati, da je bilo slučajno več pevcev prehlajenih; jeden dober pevec je moral pri zadnji točki kar izostati. Nič čudnega v tem času, ali ta slučaj je zopet le povečal negotovost v nastopu celotnega zbora.

G. čna Klementina Hrovatinova je pela ob spremljanju glasovirja (g. Jos. Michl) dva zares krasna samospeva: „Láska kličí“ (Ljubezen kali) in „Láska kvete“ (Ljubezen cvete). G. čna Hrovatinova ima obsežen, poln, zvonk sopran, kateremu se na mah pozna dobra sola. In pela je ljubki skladbi g. Michla s toliko dovršenostjo in svežo lehkoto, da je očarala, elektrizovala vse

občinstvo; položila je v mrtve note tisti „nekaj“, česar ne zna ni vsak navdušen pevec. Te dve točki sta bili na vrhuncu one umetniške dosegljivosti, ki je danes v moteh pojočih vrst naroda našega. Viharno ploskanje je odlikovalo vrlo g. čno pevko, da se je morala i v drugič prikazati na odru. Zahvala je veljala i skladatelju g. Michlu, ki je zložil tudi tekst, poln resnične poezije.

Treba pripomniti, da je vodil gosp. Michl v zadnji točki petje in orkester sam z neko lahkoto in točnostjo, da je vsem imponoval. Takega zborovodje v Gorici pa res še nismo imeli.

Po koncertu je vladalo v vseh prostorih živahno vrvenje do 1¼, popolnoči, ko je godba odšla.

To je bil zopet krasen večer goriških Slovencev! Nasproti strogi kritiki naši treba pa reči, da je i ta nastop naših pevcev prekosil vse podobne poskuse neslovenskih zborov. To so priznali i navzoči Neslovenci. — In to bodi najbolj pohvala vsem pevcem in pevovodji, društvu pa vsopodbudilo, naj nadaljuje po zapričeti poti, da dosežemo ono umetniško višino, ki edina daje nekaljeni užitek poslušalcem, goriškim Slovincem pa pribori pravi ugled tudi med drugonarodnimi sosedí.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici vabi vse pevce in pekinje na redne tedenske vaje, in sicer za gospe in gospodične vsaki torek in petek od 5.—6. ure popoldne, za gospe pa vsaki torek in petek od 8.—9. ure večer. Vaje se vrše za Silvestrov večer, ki bo, kakor lansko leto, v prostorih „zlatega jelena“. Prosiyo se vsi, da točno prihajajo k vajam.

„Ruskí kružók“. — V nedeljo popoldne se je zbralo v dvorani hotela „pri Treh kronah“ lepo število dam in gospodov na občni zbor „Ruskega kružka“. Resil se je dnevni red, kakor je bil naznanjen. V imenu pripravljalnega odbora je pozdravila zborovalce gospa dr. Treova, gospa dr. Jenkova je razložila v lepih in iskrenih besedah pomen „kružka“ ter navdušila navzoče za učenje ruskega jezika. Njen govor je bil sprejet s splošnim navdušenjem. Hvala vrli domoljubkinji! Določila se je dalje članarina, dogovorilo se je glede podučevalne moči, sprejela in potrdila so se pravila in končno se je izvolil odbor, ki se je takoj že tudi konstituiral. Predsednica je gospa Mici dr. Treova, namestnik g. Srečo Kovačič, tajnica gospa Seidlova, blagajnik g. Ivan Meljavec, knjižničarica g. čna L. Korsičeva; dalje sta še v odboru g. čna Ponizeva in g. Podgornik. V „kružok“ se je oglasilo doslej okoli 40 udov. — Poleg ljubljanskega „kružka“, kateri je zastopala gospa dr. Jenkova, je bila navzoča tudi zastopnica trzanskega „kružka“, g. čna Milka Mankočeva. „Kružok“ vzbuja obče zanimanje, zato pričakujemo še obilnega pristopanja. Kdor hoče pristopiti, naj se oglasi pri enem izmed gg. odbornikov ali odbornic. — Vse drugo, kar treba, objavi pravočasno odbor, do katerega se je tudi obračati glede informacij.

Volitve v zavavalnice proti nezgodam se zopet bližajo. Koncem decembra volijo svoje zastopnike 3., 4., in 5. kategorija. Da Slovani, ki imajo v obveznih obrtnih podjetjih večino, ne podležejo zopet tako sramotno kakor pri zadnjih volitvah, se je osnoval v Trstu poseben volilni odbor kakor odsek pol. družba „Edinost“. Temu odboru, ali pa naravnost predsedniku istega g. prof. Matku Mandiču, deželnemu poslancu v Trstu, naj se dopsiljajo vsi nasveti, vsa tozadevna vprašanja kakor tudi glasovnice. Navedeni odbor daje drage volje vsa potrebna pojasnila ter naznani pravočasno kandidate za posamezne skupine.

Vsakdor, ki je opravičen voliti, naj si šteje v svojo sveto dolžnost, da stori vse možno, da bo deželna zavarovalnica v slovanskih deželah, zavarovalnica za Slovane — tudi po svojem odboru slovanska.

C. kr. spakovanje slovanskih imen. — Povedali smo že, da v „Allgemeines Ortschaften-Verzeichniss“, kateri je izdala c. kr. statistična centralna komisija, se dosledno pečijo slovanska imena, dočim so laška vsa nedotaknjena. — In povedali smo, da za Gorico, Trst, Kočevje, Krmin, Oglej, Tržič itd., ki so vendar široko znana in v rabi, ni slovanskega imena poleg laškega ali nemškega, dočim je vsaka slovanska vasica pogermanjena, ako je le mogoče izmisliti si za njo nemško ime ali vsaj spakedrunko.

Poglejmo, kako je deloval uradni stroj celo na Kranjskem:

V kočevskem okraju — str. 138-139 so navedeni s slovanskimi imeni le kraji občin: Banja Loka, Trava, Osilnica, Draga, Fara — v teh drugih pa vseskozi nemški, namreč občino: Alltag 7 krajev, Ebenthal 4 kraji, Kočevje 2, Graflinden 4, Hinterberg 6, Kotschen 3, Linfeld 2, Malgern 7, Mitterdorf 8 (tu le 2 slov. Ložine nove in Gorenja vas), Mösel 12 in le Zdihovo tudi slov., Morobitz 5, Nesselthal 21 krajev, Rieg 3, Schwarzenbach 2, Seele 6, Tiefenbach 3 in Prežul je slov., Unterdeutschau 2, Unterlag 3 in 2 slov.

V radovljiškem okraju imate samo nemški: Weissenfels, Aichhellen, Hinterschloss, Nesselthal....

V novomeškem: Tschermoschitz s 27 čisto nemškimi imeni, med njimi sta ostala le Gaber in Ribnik, katerim je birokrat prizanesel. — Dalje občina Langenthon s 7 nem. imeni in le pri Zinken je še Frata. — V novomeškem še: Pöllandl z 3 nem. in pri Hornwald — Rog.

V črnomeljškem okraju: občina Stockendorf z 8 kraji.

Da se kaj takega zgodi celo na Kranjskem, je pač skandal! No niso pozabili pa nobene nemškutarske skovanke, ki je le mogoča. — Nekaj zgledov: Ossuniz-Osilnica, Soderschitz-Sodrazica, Tschatesch-Čatež, Terschische-Trzišče, Johannisthal-Dvor, Osslitz-Oslica, Selzach-Selce, Sminz-Zminec, Zarc-Sorica, Höflein-Preddivor, Predassel-Predosije, Mautschitsch-Mavčice, Strachische-Strazišče, Kaiderv-Kovor, Bresowitz-Brezovica, Jeschza-Ježice, Piatzbüchel-Pijava Gorica, Schelmlie-Zelimlje, Schleinitz - Slivnica, Tschernutsch - Črnuče, Waitsch-Vič, Arschische-Režišče, Höttsch-Hotiče, Mariathal-Dole, Grosspeze-Peče Velike, Mulau-Muljava, Pösendorf-Hudo, Schalna-Zalina, Dolech-Dole, Sairach-Ziri, Möschnach-Mošnje, Reifen-Ribno, Vigaun-Begunje, Wrussnitz-Brusnice, Haidovitz-Ajdovica, Döbern-Dobrnice, Neudegg-Mirna, Dittai-Drtija, Jauschen-Ihan, Kerschstetten-Čejnice, Douschko-Dolsko, Kraxon-Krajsnja, Moräutsch-Moravče, Neul-Nevlje, Uranschitz-Rasica, Wolfsbach-Volčji Potok, Boschiakou-Božjakovo, Kerschdorf-Črešnjevce, Kälbersberg-Tečji Vrh, Winkel-Kot, Thal-Dol, itd.

Poleg takih spak je povsod na prvem mestu bedasta transkripcija, n. pr.: Bukuje, Koschana, Slawina, Jablanitz, Janeschewo Berdo, Tschelje, Famle, Hrenovitz, Lasche, Gotsche, Losche, Luschari, Widem, Jurjowitz, Suschje, Butschka, Dobruine, Leskoutz, Thermenitz, Woiska, Zirknitz, Lanzovo, Unterkoses, Obertuchein, Woditz. —

Katoliško delavsko društvo je imelo v ponedeljek v Attemsovi gostilni občni zbor. Dr. Andrej Pavlica je slavlil svojega umrlega brata dr. Jožefa, kateremu so zaklicali slavo na predlog skofovega kaplana Ličana, Ličan je slavlil krščanski Dunaj in Luegerja in tiste Ogre, ki so se poklonili sv. Očetu. Sklenili so, da zaterejo socijalno demokracijo, da si nabavijo društveno zastavo ter jo blagoslovijo slovesno, dalje hočejo ustanoviti zavod za sirote slov. delavcev, govorili so nekaj o načelih in slogi, zažali so uplačilo v podporo blagajno itd. Na občnem zboru je bilo opaziti tudi več ljudij, ki niso zadovoljni s početjem tega društva. Soc. demokratu Milosti niso pustili govoriti. Zabavljali so nekaj soc. demokratom in liberalcem, zgodil pa se je čudež, da so pustili „Soto“ pri miru. Omeniti moramo še, da je neka ženska dvigala pesti proti blagajniku društva ter ga obsipala od daleč z nelepimi imeni. Zakaj, pa ne vemo. O nekaterih rečeh še spregovorimo.

Jezuitje na Vogerskem. — Kakor čujemo, prodaja grof Coronini vogersko grajščino, ker je kupil kanalsko, to grajščino na Vogerskem pa bi radi kupili — jezuitje. Tako namreč se govori. Nakup ima preskrbeti vogerski župnik Berlot, ker jezuitje sami si ne upajo na dan kot kupci. V Biljah so se že tako skoro vsedli, sedaj bi se pa radi nastanili v lepi Vipavski dolini. Ali, kakor čujemo zopet, je upati, da se ta nakana jezuitov ne posreči ter ne dobijo omenjene grajščine.

Ponarejeni bankovci po deset kron. — Okrajno glavarstvo je izdalo okrožnico, v kateri pravi: Pretekli mesec so se izdajali ponarejeni bankovci po deset kron, katere je lahko zamenjali s pristnimi. So iz izdaje l. 1900 ter se razločujejo od pristnih v glavnem po temnejši viloetnovišnji barvi. Polja, na katerih se nahaja dvoglavi orel in na drugi strani ogerska krona, so s pristnih punktirana, v ponarejenih pa prevlečena s finimi povprečnicami. Isto velja o svetlejših delih telesa 4 angeljev. Črtanje na robu je na

falzikatih mnogo svetlejšje, številka 10 v zgorjenih 2 kotih okvirja in besede: Zehn Kronen — Tiz koronät v velikih črkah v sredi bankovca, so v falzikatih jednako temne kakor cel bankovec, v pristnih pa mnogo temnejše nego drugi deli bankovca. Na nemški strani se ima napis pod angeljem levo glasil: Die Nachahmung der Banknoten „W I R D“ gesetzlich gestrafft. Na ponarejenih pa stoji „W I N D“ itd.

Priporočamo torej previdnost, da se kdo ne opehari z ponarejenimi bankovci.

Ciril-Metodov koledar 1903. — G. Slatnar, tiskar v Kamniku, je izdal tudi za prihodnje leto 1903. lep stenski koledar v lični opravi, s sliko svetih apostolov. Priporočamo.

V etranju poučuje posamezno ali v oddelkih, ako se oglasi več udeležencev, G. Omuletz v ulici Bertolini št. 12 II. nadstropje. Poučuje na svojem domu ali na domu udeleženca po zmernih cenah.

Pravo ljudsko domače sredstvo, katero se nahaja že nad 50 let v rabi pri vsaki družini je pražsko domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega zalagatelja v Pragi. Uporablja se uspešno to mazilo pri ranah ter zabranjuje neravna vnetja, tako da s svojim bol blažujočim ter hladilnim učinkom posebno hitro vpliva na rane ter iste popolnoma ozdravi. Pražsko domače mazilo se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. 3

Svilene bluze gl. 2-35 in višje — 4 metre — kakor tudi „Hennebergova svila“, črna, bela in barvana od 60 kr. do gl. 14/65 meter. Vsakemu franko in carine prosto na dom. Vzorci z obratno postjo. — Pliemena naročila naj se frankirajo v Švico s 25 vin. G. Henneberg, tovarnar svile (izkl. c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu. (3)

Posebni slučaj dokazujejo, da deluje najbolj olajševalno Zoltanovo mazilo proti trganju in revmatičnim boleznim in to celo tam, kjer niso mogle najiminentnejše toplice skozi leta in leta pomagati. Stek. 2 K. Lekarna Zoltan, Budimpešta. Zaloga: Dunaj, lekarna Lugeck 3.

Zlat prstan v skatljici skupno z dragimi kamni se je zgubil pred par dnevi od Gosposke ulice do Raštelja. Kdor ga je našel, naj se oglasi v našem upravnistvu, kjer dobi postavno nagrado.

Korespondent za nemški in češki jezik bi se rad preselil v Gorico z Dunaja. Piše ročno tudi s stroji. — Kdor bi ga potreboval, naj naslovi ponudbo na upravnistvo „Soče“.

Listnica. — Radi pomanjkanje prostora smo morali odložiti obilo gradiva za prihodnjice.

Razgled po svetu.

Mladočehi so označili po svojem izvrševalnem odboru elaborat nemških poslancev glede rešitve jezikovnega vprašanja nesprejemljivim. Naročeno je državnozborski komisiji, naj izda memorandum.

Tožba Wolfa proti drž. posl. Schalku in Wüstu, uredniku „Nat. Z.“, je skončala ugodno za Wolfa. Dokazi za podtikanja Wolfu, da je prodajal dokumente od stranke njemu zaupane, da je rabil v svoje namene denar „Ostd. Rundsch.“, da je hotel prodati svoj list ruskim interesom, da se je prodajal kartelu cukrarjev itd., so bila tako pomanjkljiva, da so porotniki potrdili obtožbo proti Schalku in Wüstu ter sta bila obsojena Schalk na 800 K ali 16 dni zavora, Wüst na 1000 K ali 20 dni zavora. Eno pa ostane: svoje umazano perilo so prali Vsenemci v javnosti.

„Ilirija“ v Pragi. — Pri III. (izrednem) občnem zboru dne 1. t. m. in pri I. odb. seji dne 2. t. m. „Slovenskega društva Ilirija“ v Pragi, se je sestavil sledeči odbor: Predsednik: Egon Staré, iur. cand., tajnik: Cyril Jekovec, stud. ing., blagajnik: Pavel Pestolnik, stud. phil., knjižničar: Janko Pretnar, stud. iur., odbor namestnik: Viljem Kukec, stud. ing. Društvo „Ilirija“ priredi s kolinskim sokolom „Fügnjem“ v Kolinu, ki je pokazal že spomladi posebno napram nam Slovincem svojo veliko gostoljubnost, dne 10. prosinca 1903. I. maskerado. Zabavni odsek je pozval doslej okrog 1300 adres ter ukrenil vse potrebno, da se maskerada obnese v vsakem obziru kar najsijajnejše. Dekoracije napravi društveni član, akad. slikar g. Zmitek. Med kolinskim občinstvom vlada največje zanimanje za to prireditel. Eventualne reklamacije vzprejema „Ilirija“ v Pragi in „Sokol Fügnem“ v Kolinu.

Ženithena ponudba.

Sedemindvajsetletni mladenič, lepe, pri-kupljive in čvrste zunanosti, po poklicu gostilničar, posestnik in trgovec z vinom, se želi seznaniti z 24—30-letno gospodično iz postene slovenske družine s 3—4000 premoženja. Prednost imajo le izvežbane v pridnem in skrbnem gospodinjstvu. Radi pomanjkanja gospodinj in družini bi se vsrila lahko poroka v najkrajšem času. Le resne ponudbe je posiljati s sliko vred, ki se vrne, na naslov: „Zakonska sreča“ na upravnistvo „Soče“ v Gorici. — Vsaka diskretnost zagotovljena.

Naznanilo.

Podpisani uljudno naznanja slavnemu občinstvu v mestu in z dežele, da je preselil dne 10. t. m. staroznano gostilno

„Pri belem zajcu“

iz Nunske ulice v Tržaško ulico št. 3.

V nadi, da mu slavno občinstvo ohrani dosedanje naklonjenost, zagotavlja, da bode skrbel kakor doslej za vsestransko dobro postrežbo. Toči pristna domača črna in bela vina; ima izborna kuhinja z gorkimi in mrzlimi jedili, da lahko postreže o vsakem dnevnem času. Nadalje ima tudi lepo urejene sobe za prenočišča plujcev itd. Ima obširno dvorišče za naklado in razklado blaga ter prostore za voznike kakor tudi velike hleve za konje in goved.

Svojim rojakom z mesta in dežele se toplo priporoča udani

A. Turel.

C. kr. privil.

civilna, vojaška in uradna krojačnica

M. Poveraja v Gorici

na Travniku št. 5.

Se dobivajo vsakovrstna moderna suknja kam-garn, piquet lastnik, adria, ševjot itd., blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarov ter gotove obleke, perilo vseh vrst in spadajoče priprave k paradnim oblekam za vsaki stan. Blago na meter in gotove obleke se prodajajo tako po ceni, da je z mojo trgovino nemogoča vsaka konkurenca.

Obleke vsake mode od 5 do 9 let K 5-40 in više
 15 dalje 15-
 vrhne suknje vsake mode 24-
 za čisto duhovščino 28-
 hlače 5-
 Haveloke in sobre plašče 15 K naprej.
 Za dame in gosplice:

Haveloke 25 K
 Sako in pelegrine 9
 V slučaju da se kaj ne dobi v zalogi po zahtevi, se izvrši točno po naročilu.

Razprodaja dežnikov!

Proti protinu in revmatizmu

je tisoče in tisoče ljudi vspešno rabilo

Zoltanovo mazilo proti protinu in revmatizmu.

Mnogi trdijo, da se to mazilo izvrstno uporablja tudi pri takih boleznih, kjer celó dolgoletne kopeji niso mogle pomagati.

Cena steklenice 2 K.

Glavna zaloga: lekarna pri „Črnem medvedu“ Dunaj 1., Lugeck 3.

Direktna poštna razporeditev izdelavatelja:

lekarnarja

Béla Zoltán

Budimpešta.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

prilaga preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrliške potrebe, voščene sveče itd. vse po zmerni ceni. Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno črk na perilo.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorušice (Sens), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovca v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«

**Kranjski laneno oljnati firnež, pristen
 čisto kranjsko laneno olje
 sladko jedilno laneno olje**

— priporoča —

Adolf Hauptmann

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kveja v Ljubljani.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta št. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljše železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnič, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

— Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. —

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Najceneji izvir dobrih ur s 3-letnim pisanim jam-stvom

Hanns Konrad,

izvz. ur ter zlatolice — Most št. 249.

(Češko).

Lastne delavnice ur in železnice.

Dobra rem. ura iz niklja gl. 3-75

Fina srebrna rem. ura 5-25

Fina srebrna verižica 1-20

Budilnik iz niklja 1-75

Trdka je odlikovana s c. kr. orloim

ima zlate in srebrne svetilje iz razstav ter tisoče priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastoj!

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najbolji.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje niti v šivalni stroj, tem manj kake isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**.

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

dela celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno, so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene, so posebno pripravi za ume'no vezenje (recamiranje) ter se poučuje brezplačno, prekosijo na dobroti vsako tovarno. Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.

Zaloga **Pfaffovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio št. 1

SAUNIG & DEKLEVA.

Popravišalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Javni razpis za ponudbe.

Za 6 kilometrov dolgo zvezno cesto med Bačo ob Idriji na cerkljanski državni cesti in Knežo na okrajni cesti Tolmin-Podbrdo oddajo se podjetniku vsa dela v zemlji in skali, potem vsa postranska, zidarska in predorna dela.

Kdor se hoče ponuditi za podjetje, katero se ne odda drugače, nego celo skupaj, ogleda si lahko dotične obrise in načrtne pripomočke od 9. decembra t. l. vsak dan ob predpisanih uradnih urah v pisarnici c. kr. načrtovalne ekspoziture v Gorici Via Dreossi št. 16, ter si da izročiti obrazce za ponudbo zraven cenika in sumaričnega proračuna.

Ponudbe s priloženo varščino 2000 kron je podati najkasneje do 27. decembra t. l. o poludne pri podpisani načrtovalni ekspozituri.

V Gorici, decembra 1902.

C. kr. načrtovalna ekspozitura.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Dobiva se zastoj in franko v Schwannon-Apotheke, Frankfurt a. M.

E. LEBHERZ

Gorica

tovarna užigalice priporoča prebivalcem Primorskega svoje izdelke raznih vrst, posebno izvrstne in zanesljive užigalice

Apollo

Zaščitna znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarnice v Pragi

priporočeno kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 80 h, kron 1-40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domačo zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s „SIDRO“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarnice in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je previdena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGI.

Elizabetgasse št. 5.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in ševjarje.

Svetiljce. — Rožni venč. — Mašno knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za krasarje, krošnjarje, prodajalce pejmih s in trgih ter na deželi. 2 35-8

Dr. Rosa balzam

za želodce

Pražko hišno mazilo

iz lekarnice B. FRAGNER-ja v PRAGI

je splošno, že 20 let znano **domače zdravilo**, katero pospešuje tek, olajšuje prebavo in lahko odvaža. Pri rednemu uporabljanju ojačuje prebavne organe in drži v pravem toku. Velika steklen. 1 gl., mala 50 kr. Za naprej poslani znesek gl. 9-28 se pošlje velika steklenica in mala za 75 kr. poštnine prosto na vse postaje Avstro-Ogerske.

Pozor! Vsi deli zaboja so zaznamovani s zraven natisnjeno in zakonito priznano zaščitno znamko.

Glavna zaloga: Lekarna B. FRAGNER-ja, c. kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana 203, na voglu Spornrove ulice,

potem v Gorici v lekarnah Cristofoletti, Gliubich, Pontoni in pl. Girioncoli.

Dnevno razpošiljanje po pošti. — Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Naznanilo.

Znana in zelo obiskovana gostilna

„Tre amici“

v ulici Via Caserma se je preselila v Nunsko ulico (Via Monache) v prostore, kjer je bila dosedaj starodavna gostilna pri:

== „Belem zajcu“ ==
 („Al lepre bianco“)

Postrežba in jedila izvrstna; toči domača črna in bela vina, vse po zmernih cenah. Z gostilno so združena tudi prenočišča za goste in hlevi za živino.

Za obilno udeležbo se priporoča udani

Ivan Krpan,

gostilničar.